

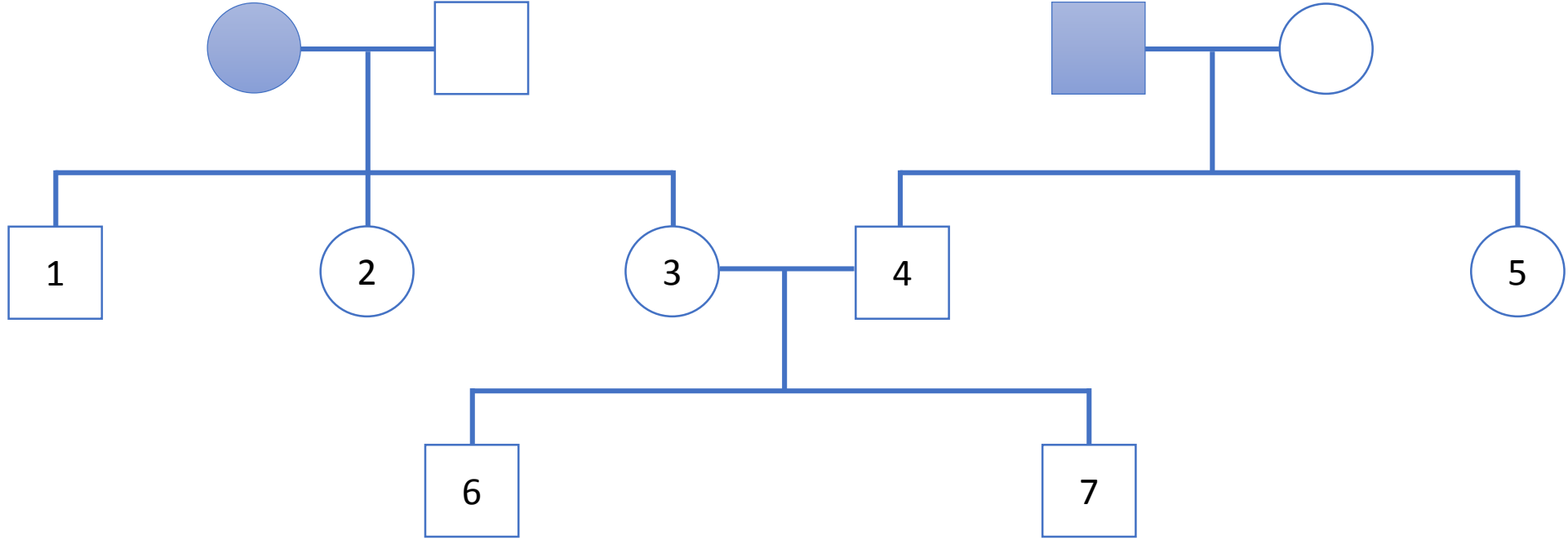
MITOKONDRIYAL KALITIM VARYASYON - MUTASYON REKOMBİNASYON

MİTOKONDRIYAL KALITIM

- ✓ Mitokondri organeli içerisinde bulunan DNA molekülüne **mitokondriyal DNA (mtDNA)** denir.
- ✓ mitDNA üzerindeki genetik bilginin aktarımına da **mitokondriyal kalıtım** adı verilir.
- ✓ Döllenme sırasında sperm içerisindeki mitokondri organeli döllenmeye katılmadığından zigotun yapısındaki mitokondri yumurta hücresinden gelmektedir. Bu durumda mitokondriyal kalıtım anneden çocuklara doğru aktarılmaktadır.

MİTOKONDRIYAL KALITIM

Mitokondriyal kalıtım ile aktarılan bir hastalığı fenotipinde gösteren bazı bireyler taralı olarak verilmiştir.

Buna göre numaralandırılmış bireylerden hangilerinde bu özellik fenotipte etkisini gösterir?

A) 2 ve 3

B) 4 ve 5

C) 1, 2 ve 3

D) 4, 5, 6 ve 7

E) 1, 2, 3, 6 ve 7

AKRABA EVLİLİKLERİ

- ✓ Akraba olan insanların genetik yapısı birbirine benzemektedir. Bu ailelerde meydana gelebilecek evliliklerde özellikle çekinik olarak aktarılan genetik hastalıkların fenotipte ortaya çıkma ihtimali artmaktadır.
- ✓ Bu durum genetik hastalıklı bireylerin oluşmasına yol açmaktadır.
- ✓ Akraba evlilikleri nedeni ile düşük, ölü doğum görülebilmekte ayrıca, fiziksel ve zihinsel engellilik gibi olumsuz durumlara sahip çocuklar dünyaya gelebilmektedir.

VARYASYON

- ✓ Tür içerisindeki farklılıklara **varyasyon** denir.
- ✓ Varyasyon genetik ve çevresel faktörlerin etkisi ile oluşabilir.
- ✓ Genetik farklılıklar nedeni ile tür içerisindeki farklılıklara **genetik varyasyon** denir.
- ✓ Genetik varyasyon;
  - mayoz bölünme** (krossing over, homolog kromozom ayrılması, kromozomların bağımsız dağılımı),
  - mutasyon**,
  - döllenme**nedeni ile ortaya çıkmaktadır.

MUTASYON - REKOMBİNASYON

MUTASYON

- ✓ Çevresel etmenler nedeni ile genetik maddede meydana gelen deęişimlerdir.
- ✓ Mutasyona neden olan etmenlere **mutajen** denir. Örneęin; çeşitli kimyasal maddeler, radyasyon.
- ✓ Mutasyonlar vücut hücreleri, üreme ana hücreleri ve üreme hücrelerinde meydana gelebilir. Ancak her mutasyon kalıtsal deęildir.
- ✓ Canlının üremesinde görev alan hücrelerde (**üreme ana hücresi, üreme hücresi**) meydana gelen mutasyonlar nesilden nesile aktarılarak kalıtsal hale gelir. Üreme ile alakalı olmayan hücrelerde meydana gelen mutasyonlar ise sadece o canlıyı ilgilendirir.
- ✓ Mutasyonlar genellikle ölümcül ya da hastalılara neden olan değişikliklerdir. Nadiren iyi sonuçlar doğuran bir mutasyon ise **adaptasyona** neden olur.

REKOMBİNASYON

- ✓ Mayoz bölünme sırasında meydana gelen crossing over ve kromozomların bağımsız dağılması yeni oluşan hücrelerin gen dizilimlerinin değişmesine neden olur. Bu şekilde yeni gen kombinasyonları oluşturulur.